

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ БІЗНЕСУ В КОНТЕКСТІ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ КОРПОРАТИВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ FORMATION OF SOCIAL STANDARDS OF BUSINESS IN THE CONTEXT OF RESTRUCTURING CORPORATE INFORMATION SYSTEMS

УДК 621:364:797:664

Єсіна О.Г.

старший викладач
кафедри економічної кібернетики
та інформаційних технологій
Одеський національний економічний
університет

Лінгур Л.М.

старший викладач
кафедри економічної кібернетики
та інформаційних технологій
Одеський національний економічний
університет

Yesina Olga

Odessa National University of Economics

Lingur Lyubov

Odessa National Polytechnic University

У статті досліджено корпоративну соціальну відповідальність як складову національного бізнесу. З'ясовано визначення корпоративної соціальної відповідальності. Проаналізовано основні проблеми соціальної відповідальності бізнесу в Україні, якими є обмежені механізми практичного заохочення соціальної відповідальності бізнесу; опозиція суспільства й влади один до одного; брак фінансів для участі у соціальному інвестуванні; низький рівень правової свідомості бізнесу; закритість компаній для широкої громадськості; недовіра до співпраці; неправильне інформування про соціальну відповідальність бізнесу в Україні. Проаналізовано підприємства, які приєдналися до Генеральної Угоди ООН в Україні для впровадження соціальних стандартів відповідальності. Визначено перспективи розвитку СВБ в Україні. Запропоновано впровадження основних положень концепції сталого розвитку за допомогою використання додаткового модулю до корпоративних інформаційних систем з інформацією про основні положення концепції сталого розвитку.

Ключові слова: корпоративна соціальна відповідальність (КСВ), соціально відповідальний бізнес (СВБ), сталий розвиток, партнерство, корпоративні інформаційні системи (КІС), реструктуризація.

В статье исследована корпоративная социальная ответственность как состав-

ляющая национального бизнеса. Выявлены определения корпоративной социальной ответственности. Проанализированы основные проблемы социальной ответственности бизнеса в Украине, которыми являются ограниченные механизмы практического поощрения социальной ответственности бизнеса; оппозиция общества и власти друг к другу; недостаток финансов для участия в социальном инвестировании; низкий уровень правового сознания бизнеса; закрытость компаний для широкой общественности; недоверие к сотрудничеству; неправильное информирование о социальной ответственности бизнеса в Украине. Проанализированы предприятия, которые присоединились к Генеральному Соглашению ООН в Украине для внедрения социальных стандартов ответственности. Определены перспективы развития СВБ в Украине. Предложено внедрение основных положений концепции устойчивого развития с помощью использования дополнительного модуля к корпоративным информационным системам с информацией об основных положениях концепции устойчивого развития.

Ключевые слова: корпоративная социальная ответственность (КСО), социально ответственный бизнес (СВБ), устойчивое развитие, партнерство, корпоративные информационные системы (КИС), реструктуризация.

The article examines corporate social responsibility as a component of national business. The definitions of corporate social responsibility have been clarified. The main problems of social responsibility of business in Ukraine are analyzed: limited mechanisms of practical encouragement of social responsibility of business; society and power are in opposition to business; lack of finance to participate in social investment; low level of legal consciousness of business; Closure of companies for the general public; distrust of cooperation; misinformation about social responsibility of business in Ukraine. A significant fragmentation in the sense of citizens of the essence of corporate social responsibility shows that today it has not become a strategic concept of enterprise development. In many respects, this is hindered by the imperfect legislative framework for motivating voluntary social investments. Domestic laws are exclusively compulsory and declarative. As a result, this leads to the fact that relations between business and government continue to be regulated by informal rules. Therefore, it is necessary to move through the formalization of rules and the development of modern instruments. The need for the development of organizations and enterprises in the framework of the paradigm of sustainable development makes it advisable to introduce at the enterprises an additional module for corporate information systems. With such a module, provide information to staff on the concepts of sustainable development; to increase the qualification of the personnel; evaluate staff to use such knowledge in their work. The functioning of such a module in the structure of corporate information systems will improve the functioning of management links of all levels. The Sustainability Module in corporate information systems can cover the following functional tasks: training and testing staff, providing information to the manager. An administrator as a professional who uses a systematic approach to making managerial decisions needs clear information that can be based on his decisions.

Key words: corporate social responsibility (CSR), socially responsible business (CSR), sustainable development, partnership, corporate information systems (CMS), restructuring.

Постановка проблеми. Соціальна відповідальність бізнесу останніми роками набуває все більшого поширення. Розвинуті країни формують сприйняття суспільством бізнесу не лише щодо його прибутковості, але й стосовно ціни та наслідків отримання прибутку, тобто до ринкового механізму функціонування суб'єктів господарської діяльності включаються соціальна та екологічна функції, що реально відображається в ринковій вартості компанії.

Останніми роками концепція держави загального добробуту все більше пов'язується з більш глобальними концепціями людського розвитку та людського капіталу, імплементація яких є одним з пріоритетних

напрямів діяльності світової спільноти. В Україні ці процеси перебувають у зародковому стані. Найбільшу зацікавленість до корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) в нашій країні проявляють лише деякі менеджери-практики провідних фінансово-промислових груп та компаній.

Також останнім часом у суспільстві постають проблеми більш ефективного та безпечного розвитку людства, збереження навколишнього середовища, соціального захисту робітників, екологізації виробництва, а найголовніше, інформатизації як одного з головних імпульсів розвитку прогресу та суспільства. Ці питання розглядаються в концепції

сталого розвитку. Пошук можливостей та методів передачі інформації про основи сталого розвитку в максимально ефективний спосіб сьогодні є одним з першочергових завдань для розвитку соціально етичного бізнесу та світової економіки. На нашу думку, таким способом може стати впровадження додаткових модулів у корпоративних інформаційних системах (КІС) [3; 4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Численні наукові дослідження соціальної відповідальності бізнес-структур представлені роботами Е. Карнегі, Ф. Берлі, Г. Мінза, Г. Гантта, О. Тіда, М. Фрідмана. У сучасній українській науці цю проблему розглядають такі вчені, як І. Давіденко, Ю. Петруніна, В. Борисова, І. Кириченко, П. Яницький, П. Калита, О. Василик, М. Долішний, В. Гейць, В. Осецький, А. Чухно. Проте зазначена проблема потребує подальшого поглибленого вивчення.

Окремо слід відзначити науковців, які зосередились на вивченні особливостей української моделі реалізації корпоративної соціальної відповідальності. Зокрема, В. Воробей [2] визначає перспективи розвитку КСВ та пропозиції щодо ухвалення Національної стратегії КСВ; О. Грішнова розглядає роль соціальної відповідальності у подоланні економічної кризи; Л. Петрашко досліджує участь українських компаній у Глобальному договорі ООН.

М. Деркач, А. Дубівка, С. Войтко [4], І. Лебедєв [5] приділяють увагу науковим дослідженням концепції сталого розвитку з різних аспектів. Корпоративні інформаційні системи набувають свого поширення на багатьох підприємствах, їх розвиток, впровадження та використання в різних напрямках розглядали А. Дубівка [6], Р. Літнарвич [7], Л. Павленко та інші вчені.

Однак ми вважаємо, що бракує досліджень щодо соціальної відповідальності бізнесу, майже не досліджуються поєднання сучасних можливостей інформаційного простору, інформатизації та створення сучасних корпоративних інформаційних систем для впровадження стандартів концепції сталого розвитку, навіть окремих її елементів соціальних, етичних, екологічних стандартів бізнесу.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження корпоративної соціальної відповідальності та визначення перспективних напрямів її розвитку в Україні, а також спроба дослідити перспективи використання основ сталого розвитку на вітчизняних підприємствах засобами реструктуризації корпоративних інформаційних систем.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У сучасному бізнес-середовищі не існує єдиного підходу до трактування корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). На думку відомого економіста М. Фрідмана, соціальна відповідальність підприємства полягає у зростанні та максимізації прибутку. Згідно з іншим визначенням соціальна відповідальність підприємства – це спосіб управ-

ління бізнес-процесами задля забезпечення позитивного впливу на суспільство [1; 3; 7; 8].

Всесвітня бізнесова рада зі сталого розвитку (WBCSD, World Business Council for Sustainable Development) визначає соціальну корпоративну відповідальність як зобов'язання бізнесу сприяти сталому економічному розвитку, працюючи з найманими працівниками, їхніми родинами, місцевою громадою та суспільством загалом задля підвищення якості життя [10; 11].

Згідно з Меморандумом про соціальну відповідальність бізнесу в Україні під терміном «соціальна відповідальність бізнесу» (СВБ) слід розуміти відповідальне ставлення будь-якої компанії до свого продукту або послуги, споживачів, працівників, партнерів, активну соціальну позицію компанії, яка полягає у гармонійному співіснуванні, взаємодії та постійному діалозі із суспільством, участі у вирішенні найгостріших соціальних проблем [3, с. 178].

Серед ключових особливостей української моделі КСВ можна виділити [1; 2; 3; 7; 12]:

- відсутність в Україні ідеології соціально відповідального підприємництва та високого рівня громадянської самосвідомості;

- вимушений характер соціальної відповідальності бізнесу в Україні, адже для частини підприємців КСВ є відповіддю на запит влади, а деякі навіть вважають це формою державного рекету; до речі, це опосередковано підтверджується невеликою кількістю компаній, які приєдналися до Глобального договору ООН в Україні;

- відсутність прозорих процедур вироблення соціальної політики як на рівні держави та регіонів, так і на рівні підприємств; залежність форм і методів соціальної активності компаній від особистих уподобань та інтересів керівників і власників, що зумовлене, зокрема, підвищенням ролі керівників у післяприватизаційний період;

- високу варіативність форм соціальної активності, сформованих на окремих підприємствах і в компаніях, зокрема, шляхом власного балансу між економічною ефективністю та соціальною необхідністю;

- високу диференціацію соціальних корпоративних пільг, які орієнтовані на топ-менеджерів вищого рівня та деякою мірою на висококваліфіковані кадри (особливо останнім часом);

- значний розрив між суспільством і бізнесом щодо розуміння пріоритетів соціальної відповідальності.

Вирішенням цих проблем може стати впровадження податкових пільг для соціально відповідальних компаній. Це забезпечить їх фінансовими ресурсами, створить межі порозуміння між суспільством, владою та бізнесом.

Практика соціальної відповідальності бізнесу стала для українських підприємств звичним явищем, більшість топ-менеджерів знає про СВБ,

але не всі його впроваджують. Так, 75% опитаних в Україні топ-менеджерів обізнані про СВБ.

Сьогодні ключовими в Україні компаніями, в яких функціонують норми корпоративної відповідальності, є провідні транснаціональні корпорації, та вітчизняні компанії, що є лідерами формування трендів КСВ в українському бізнес-середовищі. Це, зокрема, «ТНК-ВР Україна», «Сіменс Україна», «Ніссан Мотор Україна», «Тетра Пак Україна», «Кока-Кола Бевериджис Україна», «Вітмарк Україна», «Ернст енд Янг», «Хюндай Мотор Україна» [5].

Глобальною ініціативою, що дає змогу компаніям забезпечити відповідність своєї діяльності та стратегії десяти загальним принципам у сфері прав людини, трудових відносин, збереження довкілля й протидії корупції, є Глобальний договір ООН (ГД ООН) [11]. Глобальний договір ООН – це добровільна ініціатива, що є найчисельнішою за кількістю країн (більше 200) та кількістю компаній (більше 6000). Вона об'єднує компанії, агентства ООН, бізнес-асоціації, неурядові організації, академічні інституції, громадські організації в єдиний глобальний форум задля сталого розвитку через відповідальне та інноваційне корпоративне лідерство [10; 11].

Десять принципів ГД ООН орієнтовані на втілення практик відповідального бізнесу у сферах прав людини, стандартів праці, екологічної відповідальності та боротьби з корупцією [10]. Мережа ГД в Україні була визнана однією з трьох найактивніших мереж ГД у світі у 2009 р. та отримала нагороду за внесок у справу розбудови та поширення ініціатив ГД ООН [11]. За період від дати офіційної презентації ГД ООН в Україні (26 квітня 2004 р.) кількість компаній-підписантів зросла до 200 (2014 р.) [4]. В середньому щороку до нього долучались 23 компанії, що діють на території нашої держави. З огляду на те, що станом на 1 квітня

2019 р. в Україні зареєстровані 1 312 302 суб'єкти ЄДРПОУ, навіть офіційно 245 соціально відповідальних компаній – це мізерна частка, адже складають тільки близько 0,018% всіх підприємств України, тому перебільшувати успіхи та здобутки розвитку КСВ в Україні не варто [5; 9].

Аналіз складу учасників ГД ООН за типом організації та сферою діяльності також дає змогу визначити особливості соціальної відповідальності бізнесу. Виявляється, що станом на квітень 2019 р. серед тих, хто долучився до ГД ООН, майже половину (42,3%) складають неурядові організації (міжнародні та місцеві), 9,5% – організації громадського сектору. Водночас серед учасників Договору тільки кожний сьомий (14,3%) є великою компанією. Рівно стільки ж є суб'єктів малого та середнього бізнесу. Крім того, участь у ГД ООН беруть 16 бізнес-асоціацій (8,5% загалу) та 21 інша організація (11,1% загалу), якими є науково-освітні установи, фонди, профспілки (рис. 1) [3; 9;10; 11].

Отже, як бачимо, серед тих організацій, які демонструють відданість міжнародним принципам соціальної відповідальності, великі, середні та малі компанії становлять меншість, а саме 28,6% загалу. Проте слід зважати на те, що кількість компаній, які практикують СВБ, не є сталою величиною. Зокрема, за даними спільноти «Соціально відповідальний бізнес», принаймні 135 українських підприємств та фірм вживають заходів, що пов'язані із соціальною відповідальністю [9]. Формальне взяття компанією на себе зобов'язань Глобального договору ООН на практиці не завжди визначає її наміри діяти відповідно.

Необхідність розвитку організацій та підприємств у рамках парадигми сталого розвитку викликає доцільність впровадження на підприємствах додаткового модулю до КІС, за допомогою якого можна надавати інформацію персоналу щодо

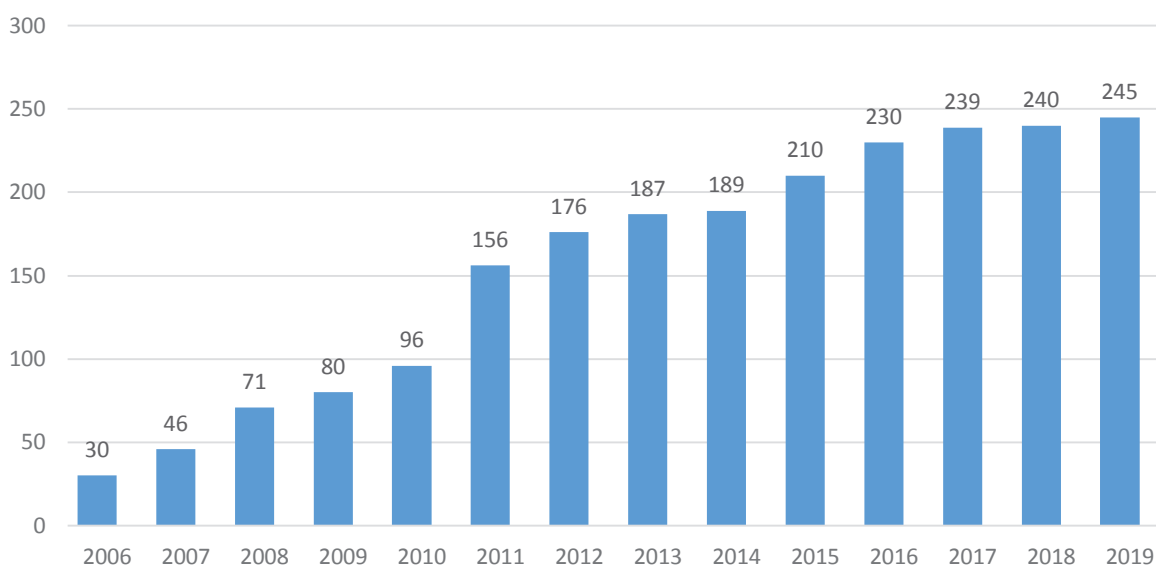

Рис. 1. Динаміка підприємств – учасників ГД ООН в Україні з 2006 р. по 1 квітня 2019 р.

Джерело: сформовано на основі [3; 5; 10]

положень концепції сталого розвитку; підвищувати кваліфікацію персоналу; оцінювати персонал щодо використання таких знань у роботі. Функціонування такого модулю у структурі корпоративних інформаційних систем допоможе вдосконалити функціонування управлінських ланок усіх рівнів. Сучасна управлінська парадигма формується на засадах концепції сталого розвитку та комплексної інформатизації управлінських процесів [4].

Відповідно, у світі бізнесу набули поширення корпоративні інформаційні системи (KIC) та міжорганізаційні інформаційні системи (MOIC). KIC є інформаційною системою, призначеною для комплексної автоматизації всіх видів господарської діяльності підприємств, зокрема корпорацій, що складаються з групи компаній, які вимагають єдиного управління [7]. Інструментом популяризації цінностей сталого розвитку комплексної інформатизації управлінських процесів є платформи корпоративних інформаційних систем (KIC), які фактично є «системою управління бізнес-процесами підприємства, яка підтримує функціонування підрозділів, забезпечуючи розподілену обробку інформаційних потоків протягом усієї технологічної ланки процедур управління» [8]. Як зазначає Р. Літнарівич, структура KIC функціонально відтворює організаційну структуру підприємства, вбудовану в інформаційно-телекомунікаційні мережі [7]. За спрощеною структурою KIC можна розподілити за функціональним призначенням для управлінської ланки та за інструментальним – для спеціалістів і технічних працівників.

Проблеми корпоративної соціальної відповідальності також можна розглядати як складову концепції сталого розвитку. Метою бізнесу, безумовно, є примноження прибутку та збільшення обсягів доходу своєї компанії. Водночас корпоративна соціальна відповідальність має бути проявлена через наслідування принципів сталого розвитку й може дати можливість компанії створити свій імідж як на ринку споживача, так і на ринку праці. Вияв соціальної відповідальності керівників в цьому разі проявлятиметься через інвестування в реструктуризацію KIC методом впровадження основ сталого розвитку. У реструктуризації KIC на основі сталого розвитку та шляхом їх модернізації реалізується соціальна відповідальність керівника та організації загалом, адже таке вкладання інвестицій створює підґрунтя, на якому можна вбудовувати ідеї концепції сталого розвитку в життєдіяльність організації загалом та її персоналу зокрема [3; 4].

Розуміння сучасними керівниками сутності концепції сталого розвитку визначає рівень їх відповідальності перед суспільством, організацією та колективом у декількох аспектах, а саме екологічному, економічному, соціальному та в аспекті розвитку інформаційної моделі інвестиційної складової в управлінській діяльності. Популяризація цінностей концепції сталого розвитку на платфор-

мах корпоративної інформаційної системи може транслювати корпоративну місію, цілі, цінності організації, безперервно нагадуючи менеджерам, спеціалістам і технічним виконавцям про корпоративну єдність у виконанні свого професійного обов'язку щодо збереження ресурсів.

Висновки з проведеного дослідження. Дослідження корпоративної соціальної відповідальності в Україні виявило суттєві розбіжності в розумінні КСВ серед підприємців. На особливостях сприйняття сутності КСВ позначилися також масштаб та фінансове становище підприємств. Значна фрагментарність у розумінні громадянами сутності КСВ підтверджує, що сьогодні КСВ ще не стала стратегічною концепцією розвитку підприємств. Багато в чому їй перешкоджає недосконала законодавча база щодо мотивації здійснювати добровільні соціальні інвестиції. Вітчизняні закони мають винятково примусовий характер і декларативний зміст. Це приводить до того, що відносини між бізнесом та владою продовжують регулюватися неформальними правилами, тому необхідно рухатися шляхом формалізації правил взаємодії бізнесу у сфері соціальної відповідальності.

Основні ідеї сталого розвитку базуються на трьох напрямках, а саме екологічному, соціальному та економічному. Управлінська діяльність, що буде вдосконала саме за цими трьома напрямками, має принести позитивні результати в оптимізації управлінських систем вітчизняних підприємств та створити системний соціально-економічний ефект у збереженні довкілля задля майбутніх поколінь. Автори пропонують інтегрування в Корпоративні інформаційні системи модуля з додатковими функціями. Завдання такого модуля полягатиме в поширенні основних цінностей концепції сталого розвитку, наданні розуміння того, яким чином доцільно використовувати основні положення сталого розвитку в повсякденному житті та роботі. Модуль сталого розвитку в корпоративних інформаційних системах зможе охопити такі функціональні задачі, як навчання й тестування персоналу; надання інформації управлінцю. Управлінець як професіонал, що використовує системний підхід до прийняття управлінських рішень, потребує отримання чіткої інформації, на якій можуть ґрунтуватись його рішення. Додатковий модуль у корпоративних інформаційних системах дасть можливість управлінцю приймати більш сприятливі рішення для розвитку людства загалом.

Реструктуризація корпоративних інформаційних систем на сучасних українських підприємствах як процес, що робить безпосередній акцент на концепції сталого розвитку, свідчить про соціальну відповідальність керівників такого підприємства, отже, говорить про їх прагнення поліпшувати економічну, соціальну та екологічну ситуацію в країні та світі загалом.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Березіна О. Сучасні моделі корпоративної соціальної відповідальності. *Економічний простір*. 2010. № 41. С. 194-202.

2. Воробей В. Аналіз національних стратегій СББ. *Пропозиції для Національної стратегії розвитку СББ*. URL: http://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Analysis_of_National_CSR_Strategies__UA_.pdf (дата звернення: 29.04.2019).

3. Гайдученко Ю., Рядинська І. Корпоративна соціальна відповідальність в українському бізнес-середовищі. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Економіка*. 2015. Вип. 15. С. 177-187. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znprkhnpu_eko_2015_15_20 (дата звернення: 29.04.2019).

4. Дубівка А., Войтко С. Ідеї сталого розвитку в реструктуризації корпоративних інформаційних систем на підприємствах. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. URL: <http://pag.kpi.ua/article/view/77305> (дата звернення: 29.04.2019).

5. Компанії, що практикують СББ. URL: <http://www.svb.org.ua/companies> (дата звернення: 29.04.2019).

6. Лебедєв І. Забезпечення сталого розвитку на засадах корпоративної соціальної відповідальності. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 1 (139). С. 106-116.

7. Літнарівич Р. Платформи корпоративних інформаційних систем. Рівне : МЕРУ, 2012. 130 с.

8. Петрашко Л. Корпоративна соціальна відповідальність в українській бізнес-практиці. *Міжнародна економічна політика*. 2011. Вип. 1-2. С. 115-141.

9. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2017-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14/ed20180406/card4> (дата звернення: 29.04.2019).

10. Сайт представництва ООН в Україні. URL: <http://www.un.org.ua/component/search/?searchword=sustaina&searchphrase=any&ordering=newest&limit=50> (дата звернення: 29.04.2019).

11. United Nations Global Compact. URL: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/participants> (дата звернення: 29.04.2019).

12. Lingur O., Iesina L. The information security software in business. *Economics: realities of time. Scientific Journal*. 2013. № 5. P. 175-180. URL: <http://www.economics.opu.ua/files/archive/2013/n5.html> (дата звернення: 29.04.2019).

REFERENCES:

1. Berezina O. (2010). Suchasni modeli korporativnoyi sotsial'noyi vidpovidal'nosti [Contemporary Models of Corporate Social Responsibility]. *Ekonomichnyy prostir. – Economic Space*, no. 41, pp. 194-202.

2. Vorobey V. (2010). Analiz natsional'nykh stratehiy SVB. Propozytsiyi dlya Natsional'noyi stratehiyi rozvytku SVB [Analysis of national CSR strategies. Proposals for the National CSR Development Strategy]. Available at: http://www.ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Analysis_of_National_CSR_Strategies__UA_.pdf (accessed: 29 April 2019).

3. Hayduchenko Y., Ryadynska I. (2015). Korporativna sotsial'na vidpovidal'nist' v ukrayins'komu biznes-seredovyschi [Corporate Social Responsibility in the Ukrainian Business Environment]. *Collection of scientific works of the Kharkiv National Pedagogical University named after G.S. Skovoroda*. Vol. 15. P. 177-187. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znprkhnpu_eko_2015_15_20 (accessed: 29 April 2019).

4. Dubivk A., Voytko S. (2015). Ideyi staloho rozvytku v restrukturyzatsiyi korporativnykh informatsiynykh system na pidpryyemstvakh [Ideas of Sustainable Development in the Restructuring of Corporate Information Systems at Enterprises]. *National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*. Available at: <http://pag.kpi.ua/article/view/77305> (accessed: 29 April 2019).

5. Kompaniyi, shcho praktykuyut' SVB [Companies practicing CSR]. Available at: <http://www.svb.org.ua/companies> (accessed: 29 April 2019).

6. Lebedyev I. (2013). Zabezpechennya staloho rozvytku na zasadakh korporativnoyi sotsial'noyi vidpovidal'nosti [Provision of Sustainable Development on the Basis of Corporate Social Responsibility]. *Actually Problems of the Economy*. № 1 (139). P. 106-116.

7. Litnarovych R. (2012). Platformy korporativnykh informatsiynykh system [Platforms of corporate information systems]. Rivne : MERU, 2012.

8. Petrashko L. Korporativna sotsial'na vidpovidal'nist' v ukrayins'kiy biznes-praktytsi [Corporate Social Responsibility in Ukrainian Business Practice]. *International Economic Policy*. 2011. Vol. 1-2. P. 115-141.

9. Pro derzhavni sotsial'ni standarty ta derzhavni sotsial'ni harantiyi : zakon Ukrayiny vid 5 zhovtnya 2000 roku № 2017-III [On State Social Standards and State Social Guarantees: Law of Ukraine]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2017-14> (accessed: 29 April 2019).

10. Sayt predstavnytstva OON v Ukrayini [The site of the UN Office in Ukraine. Retrieved from: <http://www.un.org.ua/ua/what-rio> (accessed: 29 April 2019).

11. United Nations Global Compact. Available at: <http://www.unglobalcompact.org/participants/search> (accessed: 29 April 2019).

12. Lingur L., Iesina O. (2013). The information security software in business) *Economics: realities of time. Scientific Journal*. № 5. P. 175-180. Available at: www.economics.opu.ua/files/archive/2013/n5.html (accessed: 29 April 2019).